

his (74) duobus praeceptis tota Lex pendet et Prophetarum. Et iterum (75). Quaecumque volueritis ut faciant vobis homines bona, ita et vos facite illis. Haec est enim Lex et Prophetarum.

III.

DE ORATIONE.

S. CIPRIANI.

[lib. de Orat. Dom. p. 213 et seqq.]

Jesus Christus, qui sine peccato erat, in oratione semper pernoctabat; quanto magis nos peccatores, in frequentanda oratione debemus nocte vigilare?

1. Nec verbis tantum, sed et factis Do-

(74) Matth. XXII, 40.

(75) Marc. VII, 12.

minus orare nos docuit, ipse orans frequenter et deprecans, et quid facere nos oporteret, exempli sui contestatione demonstrans, sicut scriptum est, (1): *Ipse autem fuit secedens in solitudinem et adorans.* Et iterum (2): *Exivit et monte orare, et fuit pernoctans in oratione Dei.* Quodsi ille orabat qui sine peccato erat, quanto magis peccatores oportet orare? Et si ille per totam noctem jugiter vigilans continuis precibus orabat, quanto nos magis in frequentanda oratione debemus nocte vigilare?

(1) L. V, 16.

(2) Ibid. VI, 12.

Dominus cum oraret, non nisi propter nos orabat; et principaliter, ut pax et concordia inter nos metipsos regnum habeant: regnum enim patris sui pacificis tantum paratum est.

2. Orabat autem Dominus et rogabat, non pro se (quid enim pro se innocens precaretur?) sed pro delictis nostris, sicut et ipse declarat, cum dicit ad Petrum (3): *Ecce Satanas postulavit ut vos ventilaret (4) quomodo triticum: ego autem rogavi pro te, ne deficiat fides tua.* Et postmodum pro omnibus Patrem deprecatur dicens (5): *Non pro his autem rogo solis, sed et pro illis qui credituri sunt per verbum ipsorum in me, ut omnes*

[3] *Luc. XXII, 31 et 32.*

[4] *Ventilaret, vel Vexare. Vulgata fert eribraret. S. Hilar. Cerneret,*

[5] *Joann. XVII, 20 et 21.*

unum sint, sicut tu, Pater, in me et ego in te, ut et ipsi in nobis unum sint. Magna Domini propter salutem nostram benignitas pariter et pietas, ut non contentus quod nos sanguine suo redimeret, adhuc pro nobis amplius et rogaret. Rogantis autem desiderium videte quod fuerit, ut, quomodo unum sunt Pater et Filius, sic et nos in ipsa unitate maneamus. Ut hinc quoque possit intelligi quantum delinquat qui unitatem scindit et pacem, cum pro hoc et rogaverit Dominus, volens scilicet sic plebem suam salvam fieri et in pace vivere, cum sciret ad regnum Dei discordiam non venire.

Inimicus noster semper tentat, a Deo preces nostras per dissipationem avocare, qua orationis fructum nobis interimit.

3. Quando autem stamus ad orationem, fratres dilectissimi, vigilare et incumbere ad preces toto corde debemus. Cogitatio

omnis] carnalis et saecularis abscedat, nec quicquam tunc animus quam id solum cogitet quod precatur. Ideo et sacerdos, ante orationem proefatione praemissa, parat fratrum mentes [dicendo: *Sursum corda*; ut, dum respondet plebs, *Habemus ad Dominum*, admoneatur nihil aliud se quam Dominum cogitare debere. Claudatur contra adversarium pectus, et soli Deo pateat, nec ad se hostem Dei tempore orationis adire patiatur. Obrepiit enim frequenter et penetrat, et subtiliter fallens, preces nostras a Deo avocat, ut aliud habemus in corde, aliud in voce, quando intentione sincera Dominum debeat, non vocis sonus, sed animus et sensus orare. Quae autem segnitia est alienari et rapi ineptis cogitationibus et profanis, cum Dominum deprecaris, quasi sit aliud quod magis debeas cogitare quam quod cum Deo loqueris? Quomodo et audiri a Deo postulas, cum te ipse non audias? Vis esse Deum memorem tui cum rogas, quando tu

ipse memor tui non sis! Hoc est ab hoste in totum (6) non cavere: hoc est, quando oras Deum, majestatem Dei negligentia orationis offendere: hoc est vigilare oculis et corde dormire, cum debeat christianus, et cum dormit oculis, corde vigilare, sicut scriptum est ex persona Ecclesiae loquentis in Cantico Canticorum (7) *Ego dormio, et cor meum vigilat*. Quapropter sollicite et caute Apostolus admonet dicens (8), *Instate orationi, vigilantes in ea*, docens scilicet et ostendens eos impetrare quod postulant de Deo posse, quos Deus videat in oratione vigilare.

Oratio ut sit efficax, cum eleemosinis et bonis operibus sociare debet.

4. Orantes autem non infructuosis nec

[6] *Totum, id est, Totaliter.*

[7] *Cant. V, 2.*

[8] *Coloss. IV, 2.*

nuis precibus ad Deum veniant. Inefficax petitio est, cum precatur Deum sterilis oratio. Nam, cum *omnis arbor non faciens fructum excidatur et in ignem mittatur* (9), utique et sermo non habens fructum promereri Deum non potest, quia nullâ est operatione foecundus. Et ideo Scriptura divina instruit dicens (10), *Bona est oratio cum ieiunio et eleemosina*. Nam qui in die iudicii praemium pro operibus et eleemosynis redditurus est, hodie quoque ad orationem cum operatione venienti venignus auditor est. Sic denique Cornelius centurio cum oraret, meruit audiri. Fuit enim faciens multas eleemosynas in plebem et semper orans Deum. Huic circa horam nonam oranti adstitit Angelus testimonium reddens sui operis et dicens (11), *Corneli, orationes tuae et eleemosynae tuae ascenderunt ad memoriam coram Deo*.

[9] *Matth. VII. 19.*

[10] *Tobiae XII, 8.*

[11] *Act. X, 4*

Ejusdem rei continuatio.

5. Cito orationes ad Deum ascendunt, quas ad Deum merita nostri operis imponunt. Sic et Raphael angelus Tobiae oranti semper et semper operanti testis fuit dicens (12). *Opera Dei revelare et confiteri honorificum est. Nam, quando orabas tu et Sarra, ego obtuli memoriam orationis vestrae* (13) *in conspectu claritatis Dei. Et cum sepelires tu mortuos simpliciter* (14) *et quia non es cunctatus exurgere et derelinquere prandium tuum, sed abiisti et condidisti mortuum, missus sum tentare te* (15); *et iterum me misit Deus cu-*

[12] *Tobiae XII, 7 et 11 à 15.*

[13] *Vulgata simpliciter fert. Obtuli orationem tuam.*

[14] *Simpliciter, vel similiter.*

[15] *Missus sum tentare te, Hoc est hellenismum, pro tentatum, vel ut tentarem te. Ab initio dictum fuit, sicut in vulgata le-*

rare te et Sarram nurum tuam. Ego enim sum Raphael, unus ex septem Angelis sanctis, qui assistimus et conversamur ante claritatem Dei. Per Esaiam quoque Dominus admonet et docet similia contestans: *Solve*, inquit (16), *omnem nodum injustitiae, resolve suffocationes impotentium* (17) *commerciorum. Dimitte quassatos in requiem, et omnem consignationem* (18) *injustam dissipa. Frange esurienti panem tuum, et egenos* (19) *sine tecto induc in domum tuam. Si videris nudum, vesti; et domesticos seminis tui non despicias. Tunc erumpet temporaneum lumen tuum et vestimenta tua cito orientur, et praeibit ante te justitia, et claritas Dei circumdabit te.*

gitur: Et quia acceptus eras Deo necesse fuit

UT TENTATIO PROBARET TE.

[16] *Isaï. LVIII, 6 à 9.*

[17] *Impotentium, quibus resistere non valeas. Vulgata dicit, Deprimentes.*

[18] *Seminis, pro generis vel familiae.*

[19] *Egenos (qui sunt) sine tecto.*

*Tunc exclamabis, et Deus exaudiet te, et dum adhuc loqueris, dicit: Ecce adsum. Adesse se repromittit, et audire ac protegere se eos dicit qui, injustitiae nodos de corde solventes, et eleemosynas circa domesticos Dei, secundum ejus praecepta, facientes, dum audiunt quod Deus praecipit fieri, ipsi quoque a Deo merentur audiri. Beatus apostolus Paulus, in necessitate pressurae adjunctus a fratribus, opera bona quae fiunt sacrificia Dei dixit esse: *Saturatus sum*, inquit, *recipiens ab Epaphrodito ea quae a vobis missa sunt, odorem suavitatis, sacrificium acceptum et placitum Deo.* Nam, quando quis miseretur pauperis, Deum foenerat; et qui dat minimis, Deo donat, spiritualiter Deo suavitatis odorem sacrificat.*

De oratione, traditionalles horae:
Tertia, Sexta et Nona; Trini-
tatis Symbolum sunt.

6. In orationibus vero celebrandis invenimus observasse cum Daniele tres pueros, in fide fortes et in captivitate victores, horam tertiam, sextam, nonam, sacramentum scilicet Trinitatis, quae in novissimis temporibus manifestari habebat (20). Nam et prima hora in tertiam veniens consummatum numerum trinitatis ostendit: itemque ad sextam quarta procedens declarat alteram trinitatem; et quando a septima nona completur, per ternas horas trinitas perfecta numeratur. Quae horarum spatia

[20] *Manifestari habebat, vel Manifestandi habeo. Modus comuniter loquendi in christianis scriptoribus; exem, gr. Tert. Etiam Filius Dei mori habuit. Sicut in locutionibus, dicere habeo, affirmare habeo.*

jampridem spiritualiter determinantes adoratores Dei statutis et legitimis ad precem temporibus servabant. Et manifestata postmodum res est, sacramenta olim tuisse, quod ante sic justi precabantur. Nam super discipulos hora tertia descendit Spiritus Sanctus, qui gratiam Dominicae repromissionis implevit. Item Petrus, hora sexta in tectum superius ascendens (21) signo pariter et voce Dei monentis instructus est ut omnes ad gratiam salutis admitteret, cum de emundandis gentilibus ante dubitaret (22). Et Dominus hora sexta crucifixus, ad nonam peccata nostra sanguine suo abluit, et ut redimere et vivificare nos posset, tunc victoriam suam passione perfecit.

[21] *Act. X, 9.*

[22] *Ante dubitaret, post vero vitionem dixit [v. 28] Vos scitis quomodo abominatum sit viro Judeo, conjungi aut accedere ad alienigenam; sed mihi ostendit Deus, NEMINEM communem aut immundum dicere hominem.*

Oratio siue intermissione
feri debet.

7. Sed nobis, fratres dilectissimi, praeter horas antiquitus observatas, orandi nunc et spatia et sacramenta (23) creverunt. Nam et mane orandum est, ut resurrectio Domini matutina oratione celebretur. Quod olim Spiritus Sanctus designabat in Psalmis (24) dicens, *Rex meus et Deus meus, quoniam ad te adorabo, Domine, mane exaudies vocem meam: mane assistam tibi, et contemplabor te.* Et iterum per Prophetam (25) loquitur Dominus: *Diluculo vigilabunt ad me dicentes: Eamus et revertamur ad Dominum Deum*

[23] *Spatia et Sacramenta, pro spatia sacramentalia, id est, tempora quae propter ad fidei mysteria relationem, symbolicam significationem habebant.*

[24] *Psalm. V, 4 et 5.*

[25] *Osee VI, 1.*

nostrum. Recedentem item sole ac die cessante necessario rursus orandum est: nam, quia Christus sol verus et dies est verus, sole ac die saeculi recedente, quando oramus et petimus ut super nos lux denuo veniat, Christi precamur adventum, lucis aeternae gratiam praebiturum. Christum autem diem dictum declarat in Psalmis (26) Spiritus Sanctus: *Lapis, inquit, quem repronaverunt aedificantes, hic factus est in caput anguli. A Domino factus est iste, et est admirabilis in oculis nostris. Iste est dies quem fecit Dominus: exultemus et jucundemur in eo.* Item quod sol appellatus sit, Malachias propheta (27) testatur dicens, *Vobis autem qui timetis nomen Domini, orientur sol justitiae, et in alis ejus curatio est.* Quodsi in Scripturis sanctis sol verus et dies verus est Christus, hora nulla a Christianis excipitur, quominus frequenter ac

[26] *Psalm. CXVII, 22 à 24.*

[27] *Malach. IV, 2.*

semper Deus debeat adorari; ut, qui in Christo, hoc est in sole et in die vero, sumus, insistamus per totum diem precibus et oremus, et quando mundi lege decurrens vicibus alternis nox revoluta succedit, nullum de nocturnis tenebris esse orantibus damnatum potest, quia filiis lucis et in noctibus dies est. Quando enim sine lumine est cui lumen in corde est? aut quando sol ei et dies non est cui sol et dies Christus est?

Ejusdem rei continuatio.

8. Qui autem in Christo, hoc est in lumine, semper sumus, nec noctibus ab oratione sessemus. Sic Anna vidua sine intermissione rogans semper et vigilans perseverabat in promerendo Deo, sicut in Evangelio (28) scriptum est: *Non recedebat, inquit, de templo, jejuniis et orationibus ser-*

[28] *Luc. II, 37.*

viens nocte ac die. Viderint (29) vel gentiles, qui necdum illuminati sunt, vel Judaei, qui, deserto lumine, in tenebris remanserunt. Nos, fratres dilectissimi, qui in Domini luce semper sumus, qui meminimus et tenemus quid esse accepta gratia coeperimus, computemus noctem pro die. Ambulare nos credamus semper in lumine, non impediamur a tenebris quas evasimus. Nulla sunt horis nocturnis precum damna, nulla orationum pigra et ignava dispendia. Per Dei indulgentiam recreati spiritualiter et renati, imitemur quod futuri sumus: habituri in regno (30) sine interventu noctis solum diem, sic nocte quasi in lumine vigilemus: oraturi semper et acturi gratias Deo, hic quoque orare et gratias agere non desinamus.

[29] *Viderit, Verbum significans illud, quo unusquisque, suo fato traditur.*

[30] *In regno, id est, Dei, seu locum ubi in perpetuum regnabimus.*